

Egy rendőr tiszthelyettes alapképzés Németországban

FÓRIZS Sándor¹

A szerző írásában egy német tanintézet rendőr tiszthelyettes alapképzésének legfontosabb adatait dolgozza fel, kitekintéssel a nagyobb németországi rendőri környezetre. Az olvasó megismerheti a tiszthelyettesi állománycsoportba történő bekerülés feltételeit. A publikáció elemzi az intézmény tantervét, a felkészítés jelentősebb szakaszait, a megjelenő tantárgyakat és azok szerepét néhány fontosabb témakör feldolgozásában. A szerző bemutatja a vizsgák rendjét és a fontosabb óraszámokat.

Kulcsszavak: rendőr tiszthelyettes, felvételi rendszer, kiképzés, szakmai gyakorlat, vizsgáztatás, illetményrendszer

1. Bevezetés

Publikációmban egy német rendőr tiszthelyettes alapképzést, mondjuk úgy, egy tiszthelyettes iskolai felkészítést mutatok be.² Meggyőződésem, a téma sok érdekességet tartogat a magyar viszonyokat ismerő, de a német rendszerben tájékozatlanok számára. A kezdéskor néhány kérdést, fogalmazást pontosítanom szükséges. A németek nem használják a rendőr tiszthelyettes kifejezést, a „tiszthelyettes állománykategória” megnevezés nem szerepel a szolgálati nyelvben. Helyette a „Laufbahngruppe 1” kvázi „életpályacsoport 1” vagy esetleg „karriercsoport 1” fogalom szerepel ezen személyek megnevezésénél. A tisztekre pedig a „Laufbahngruppe 2” meghatározás vonatkozik. Azt sem írhatom a publikáció címébe, hogy a német tiszthelyettesképzés ilyen vagy olyan. A 80 milliós Németországi Szövetségi Köztársaság 16 tartományból áll, és összesen 19 rendőrséggel rendelkezik. Az alkotmány szerint a rendőrség, akár csak az oktatás, tartományi belügy, a tartományi kormány (általában) belügyminisztere alá tartozik. Ennek megfelelően mindenki külön-külön állja a képzési költségeket és határozza meg annak háttérét, szervezeti elemeit, követelményeit, létszámviszonyait. Ettől függetlenül persze jelentős egységesség, hasonlóság tapasztalható. Tehát van a 16 tartományi rendőrség, a parlament rendőrsége a parlamenti alelnök alárendeltségében és a szövetségi kormány belügyminiszteréhez két országos szinten tevékenykedő rendőri szervezet, a Szövetségi Rendőrség

¹ Nyugállományú egyetemi tanár.
Retired University Professor, e-mail: drforizs@gmail.com

² Sachsen-Anhalt, rendőrségi kiképzés és tanulmányok honlap: <https://polizei.sachsen-anhalt.de/der-polizeibereich/ausbildung-oder-studium/>

és a Szövetségi Bünygyi Hivatal kapcsolódik. A felkészítés rendszerét az is befolyásolja, melyik tartományról, mekkora szervezetről van szó. Legyen az mondjuk a 14 millió lakosú Bajorország, az ország leggazdagabb tartománya, 41 400 fős rendőrségből 33 500 fő a hivatásos, ez a német tartományi rendőrségek közül a második legnagyobb létszámú kötelék. A körülbelül 51 ezer munkatársat foglalkoztató Szövetségi Rendőrség mellett eltörpül a 2,2 millió lakosú Sachsen-Anhalt (Szász-Anhalt) tartomány 5900 fős rendőrsége, annak 5700 fős hivatásos munkatársával.³

A képzés szervezeti helye szerint is jelentős eltérések tapasztalhatók. Persze ez csak látszat, mert a megnevezések és a különböző kötelékek mögött lényegében azonos tevékenység folyik. Így vannak tiszthelyettes iskolák; kiképző bázisok; folyik felkészítés rendőr főiskolák keretén belül, de nem diplomás végzéssel; máshol a készenléti rendőr zászlóal egyik százada a tulajdonképpeni tiszthelyettes iskola. Valamennyi megoldásnak létezik érzékelhető előnye. A jelentősebb létszámú rendőrségek egymással párhuzamosan több ilyen képzőintézményt is fenntartanak, hiszen egy objektum nem tudná befogadni a szükséges számú beiskolázást. Mindezeknek megfelelően válogathatunk, melyik iskola helyzetét vegyük górcső alá. Én a Sachsen-Anhalt tartomány képzését választottam. Azon egyszerű ok miatt, mert a felkészítés valamennyi okmánya a toborzástól a végzésig, de különösen a 118 oldalas kiképzési terve⁴ az interneten megtalálható és letölthető.

2. A kiképzés körülményei

Sachsen-Anhalt tartományban a tiszthelyettes-állomány három rendfokozati csoportba tartozik,⁵ mondhatjuk rendőr őrmester, törzsőrmester, főtörzsőrmester, bár a német megnevezés nem ez.⁶ A bünygyi területen dolgozók esetében a rendfokozathoz hozzáteszik a „bünygyi” (bünygyi őrmester) szót a rendőr szó helyére, és így a rendfokozat megnevezése „bünygyi őrmester”-ré változik.⁷ A tiszthelyettes kiképzésre felvett hallgatók az első héten fogadalmat tesznek, és „visszahívható” megnevezésű jogviszonyba, rendőr őrmester jelölt rendfokozatba kerülnek, amely nem azonos a hivatásos állományú kategóriával.⁸ Így tulajdonképpen négy csoportra oszlik rendfokozat szempontjából a tiszthelyettesi gárda. A hallgatók fekete válllapját nem díszíti csillag. A rendőr őrmester két kék színű csillagot visel, majd következik a kék háromcsillagos és végül a négycsillagos váll-lap. Megjegyzem, hogy a tiszteknél öt rendfokozati lépcső található ezüst csillagos jelzéssel egytől ötig.

³ Sachsen-Anhalt Rendőrség honlapja: <https://polizei.sachsen-anhalt.de/>

⁴ Sachsen-Anhalt. Rendőr tiszthelyettes kiképzési terv: <https://bit.ly/3rLZhq1>

⁵ Sachsen-Anhalt. Rendőrségi rendfokozatok: <https://polizei.sachsen-anhalt.de/das-sind-wir/themen-von-a-bis-z/dienstabzeichen>

⁶ Polizeimeister, Polizeiobermeister, Polizeihauptmeister.

⁷ Kriminalmeister.

⁸ Sachsen-Anhalt rendőrség. Jelentkezési és képzési feltételek: www.ausbildungspark.com/news/polizei-sachsen-anhalt-bewerbung-und-ausbildung

A tartományban működik egy „segédrendőrség”, „Hilfspolizei” megnevezésű állománycsoport sima világoskék váll-lapokkal kiegészítők nélkül, de ők nem tartoznak az előbbi kategóriákhoz.

Az interneten megtekinthető a rendőrségek illetménytáblázata.⁹ Ebből láthatjuk, hogy a tiszthelyettesek az A6-A9 fizetési besorolásba tartoznak.¹⁰ Az iskola elvégzését követő kezdő A6-os illetmény, amelyen belül a szolgálati idővel emelkedő összegű oldalkategóriák találhatók, 2382 euró. Próbaképpen megnéztem egy máshol munkába álló rendőr helyzetét. Achenben 2279 euró, tehát lényeges eltérés nincs.

A tiszthelyettes-felkészítés a tartomány Rendőr Szakfőiskolájában Ascherslebenben zajlik a tisztképzéssel párhuzamosan.¹¹ Az intézményt 2009–2011 között 21 millió euró költséggel teljesen felújították, új épületek és egy sportcsarnok készült. 38 ezer kötetes könyvtárat hoztak létre. A főiskolát rektor vezeti, aki közvetlenül a tartomány „Belügyi és Sportminisztérium” alárendeltségében a miniszterhez kapcsolódik. 2010 szeptemberétől bachelor felkészítést is végeznek.

2021. március 1-jén volt kibocsátóünnepség.¹² Ekkor 50 fő tiszthelyettes végzett, 10 nő és 40 férfi hét különböző tartományból. Ugyanezen a napon 70 fő tisztet avattak, 24 nőt és 46 férfit. Tehát nincs szó jelentős létszámról, és ez elméletileg bensőséges, jól megszervezhető, színvonalas felkészítést tesz lehetővé, még akkor is, ha évente kétszer van beiskolázás. Egyik tartományból lehet jelentkezni képzésre a másik tartományba. A már beosztásban lévő rendőröket viszont elmondásuk szerint igen nehezen engedik át egy másik szervezethez. Legtöbbször csere útján van rá lehetőség.

3. A felvételi rendszer¹³

Jelentkezés tiszthelyettes képzésre kizárólag online történik a szükséges dokumentumok másolatai későbbi beküldésével. Kiképzést évente kétszer indítanak, március és szeptember elsején. Ezekre a pályázási határidő október a márciusra és március a szeptemberre.

Jelentkezési feltételek:¹⁴

- német vagy európai uniós állampolgárság, vagy harmadik országból származó személy esetében letelepedési engedéllyel rendelkezés;

⁹ Sachsen-Anhalt. Alkalmazotti (illetmény) besorolás: www.beamten-magazin.de/laufbahnen_und_laufbahngruppen_beamten_magazin

¹⁰ Sachsen-Anhalt. Illetmények: www.beamtenbesoldung.org/beamtenbesoldung/sachsen-anhalt.html

¹¹ Sachsen-Anhalt. Rendőr Szakfőiskola honlapjai: <https://fh-polizei.sachsen-anhalt.de/startseite-fachhochschule>

¹² Sachsen-Anhalt. Kibocsátó: <https://fh-polizei.sachsen-anhalt.de/aktuelles/>

¹³ Sachsen-Anhalt. Felvételi követelmények, felvételi eljárás: <https://fh-polizei.sachsen-anhalt.de/berufsinformation/eignungsauswahlverfahren/>

¹⁴ Sachsen-Anhalt. Felvételi követelmények: <https://fh-polizei.sachsen-anhalt.de/index.php?id=47539>

- a tanulmányok kezdetén 16–37,5 éves életkor, 18 év alatt gondviselő írásos hozzájárulása;
- legalább 160 cm-es testmagasság;
- testtömeg index 18 és 27,5 között;
- német vízimentő jelvény bronz fokozata;¹⁵
- nem lehet tetoválás a nyakon, arcon, kézen;
- nem lehet látható piercing díszítés;
- büntetlen előélet, rendezett anyagi körülmények.

A felvételi eljárás felépítése az alábbi.

Három számítógépes írásos teszt:

- német nyelvtudás felmérése,
- intelligenciateszt,
- személyiségteszt.

Szóbeli felvételi:

- alkalmassági beszélgetés a felvételi bizottsággal, körülbelül 20 perc (kommunikációs készségek vizsgálata, foglalkozásválasztás motivációi, problémamegoldó képesség, szociális kompetenciák),
- záró és értékelő beszélgetés.

Rendőr orvosi vizsgálat. Részleteit nem bontom ki, a honlapon hosszú felsorolás szerepel.

Érdekesnek találom, hogy fizikai, sportfelmérés nincs a felvételin. A pályázónak be kell mutatnia a „Német Ezüst Sportjelvény¹⁶” meglétét bizonyító tanúsítványt és vizsgakártyáját. A felvételi eredményt két évig megtartják. Amennyiben valaki megfelelt, de a létszámból besorolási sorrend miatt kimaradt, a következő felvételin az eredményét figyelembe veszik.

A felvételi rendszert az iskola honlapja részletesen bemutatja mintafeladatok alkalmazásával. Toborzást tanintézetekben helyszínen is végeznek.

Mit kínálnak az érdeklődőknek:

- ingyenes egészségügyi szolgáltatást, nem kell az illetőnek magán betegbiztosítást fizetnie;
- biztos munkahelyet a közszolgáltatás területén;
- a kiképzés kezdetétől 1150 euró fizetést;
- érdekes munkahelyi tevékenységet;
- a végzést követően több választható szakterületet a bünyügyi, közbiztonsági rendőrségnél, speciális kötelékeknél, vagy akár a rendőrszolgálatnál.

¹⁵ „Deutsches Rettungsschwimmabzeichen (Bronze)”.

¹⁶ „Deutsches Sportabzeichen in Silber”.

4. A kiképzés nagybani felépítése

A kiképzési terv öt nagy szakaszra tagolja a felkészítést, amely két év hat hónapig tart, és 4400 tanórát tartalmaz.

- Alapkurzus: 1296 tanóra, kilenc hónap. Tartalma az alapismeretek megszerzése, tevékenység- és kompetenciairányultságú készségek kialakítása. Helyszíne a tanintézet.
- Első gyakorlati kurzus: 464 tanóra, három hónap, készenléti rendőr zászlóalj-nál kerül rá sor. A feldolgozott tantárgyak:
 - közlekedési kiképzés, 249 tanóra;
 - bevetési kiképzés, 25 tanóra;
 - informatikai és kommunikációs kiképzés, 26 tanóra;
 - gépjárművezetési és -biztonsági gyakorlat 1. téma, 40 tanóra;
 - sport, 34 tanóra;
 - gyakorlat bevetési egységnél, 80 tanóra;
 - tartalék, 10 tanóra.
- Felépítőkurzus: 880 tanóra, hat hónap. Szakterületeken átívelő, gyakorlat-orientált, problémamegoldó és tevékenységirányú felkészítés. Kiszélesítése az eddig megszerzett ismereteknek és készségeknek. A kurzus befejezésekor közbeeső vizsga letétele.
- Második gyakorlati kurzus: 880 tanóra, hat hónap. Célja az eddig megszerzett ismeretek elmélyítése, alkalmazása gyakorlati munka végzése útján. Helyszí-ne a rendőrkapitányságok (igazgatóságok), 550 tanóra járőr- és csapatszolgá-lat, 290 tanóra bűnügyi szolgálat.
- Zárókurzus: 880 tanóra, hat hónap az iskolán. Szintén a szakterületeken átí-velő összefoglaló képzés. Tartozik hozzá egy négyhetes készenléti rendőrségi gyakorlat, rendőri kötelekekben történő alkalmazásra felkészítés.

A kurzus végén egyhetes vizsgaidőszakkal zárják a teljes felkészítést, ez a tiszthe-lyettesi tevékenységet megalapozó életpályavizsga.

5. A feldolgozott tantárgyak

A kiképzésről bizonyos értelemben az oktatott tantárgyak és óraszámuk mondanak a legtöbbet. A körülbelül 30 feltüntetett tantárgy listája mindenesetre csalóka, mert néha több, nálunk szokványos tantárgyat is egy keretén belül tartalmaznak, illetve a címek eltérhetnek a magyar fogalmazástól, s többször is ismétlődnek a kiképzési tervben. Egyes tantárgyakat csak egy kurzusban oktatnak, mások mindhárom el-méleti, de még a gyakorlati képzésen is megjelennek. A zárójelben szereplő számok az 1–5. kurzust jelölik, amelyekben feldolgozzák a tárgyakat:

- állam és alkotmányjog, 40 tanóra (1.);

- büntetőjog, büntető eljárásjog, szabálysértési jog, 70 tanóra (1.);
- rendőrségi és közigazgatási jog, 108 tanóra (1.);
- beavatkozási jog (több jogágból összeállítva), 144 tanóra (3., 5.);
- büntetőjog, közigazgatási jog, polgári jog, 198 tanóra (1., 3., 5.);
- különleges közigazgatási jog, 74 tanóra (3., 5.);
- közlekedési jog, 220 tanóra (1., 3., 5.);
- szolgálati ismeretek, bevetésemélet, kriminalisztika, 312 tanóra (1., 3., 5.);
- rendőrségi adatfeldolgozás, 72 tanóra (1., 3., 5.);
- közbiztonsági szolgálati jog, 90 tanóra (1., 3., 5.);
- pszichológia, 100 tanóra (1., 3., 5.);
- német nyelv, 120 tanóra (1., 3., 5.);
- idegen nyelv, angol, 92 tanóra (1., 3., 5.);
- szolgálati etika, 40 tanóra (1., 3., 5.);
- rendőri gyakorlati kiképzés, 402 tanóra (1., 3., 5.);
- sport (mozgások, önvédelem, úszás), 102, 158, 18 tanóra (1., 2., 3., 5.);
- politikai képzés (politikaelmélet), 58 tanóra (5.);
- Közlekedési kiképzés, 249 tanóra (2.);
- információ és kommunikáció, 26 tanóra (2.);
- biztonsági járművezetés, 40 (2.);
- bevetésemélet, gyakorlat bevetési kötelékben, 105 tanóra (2.);
- szakmai gyakorlat, 880 tanóra (4.);
- felkészülés konkrét szakmai feladatokra, az első beosztásra, 160 tanóra (5.);
- tartalékidők, 352 tanóra (1., 3., 5.);
- vizsgák, 56 tanóra (3., 5.);
- készenléti órák, 74 tanóra (1., 2., 3., 5.);
- bevezető hét, 40 tanóra (1.);
- összesen, 4400 tanóra.

A tartalék- és készenléti időket a vizsgákat megelőzően, valamint a különböző gyakorlatok, csoportos foglalkozások elé és azokat követően tervezik.

Meglepett a „politikai kiképzés” tantárgy szereplése az anyagban 58 tanóra terjedelemben, majd megértettem, itt politikaelmélet-oktatásról van szó. Belső tartalmát is ismerteti az okmány. Ezek szerint a demokratikus államrend bemutatása, a választások rendje, az államszervezet, pártok, civil szervezetek, a tömegmédia, politika a gazdaságban, eljárás külföldiekkel szemben témaköröket dolgozzák fel. Írásbeli számonkéréssel és egy államigazgatási intézmény megtekintésével zárják a blokkot.

6. A vizsgák rendszere

A kiképzési terv összesen 46 darab elméleti (szóbeli, írásbeli) és gyakorlati vizsgát tartalmaz, amelyet én nem ítélek soknak a két és fél év alatt. A képzés minden egyes szakaszában, az öt közül, a feldolgozott anyagból mindig van számonkérés. A kérdéskör azért csaloéka, mert sok például az esetfeldolgozós gyakorlat. Egy esetfeldolgozáshoz például tartozik 4 tanóra elméleti megközelítés, 8 tanóra szituációs gyakorlat, 2 tanóra írásos dolgozat, majd 4 tanóra értékeléssel zár. A sport területén 9 számonkérés szerepel.

A közbeeső vizsga

A vizsga során három 120 perces dolgozatot kell elkészíteni. A rektorhelyettes határozza meg alkalmanként az érintett számonkérendő tantárgyakat, amelyek megnevezését a vizsga előtt egy hónappal ki kell függeszteni a hallgatók tájékoztatása céljából. A közbeeső vizsga annak megállapítására szolgál, hogy a vizsgázó tudása elegendő-e a tanulmányok folytatására. A három számonkérést egynapos különbségekkel írják ki.

A záróvizsga három részből áll, gyakorlati, írásbeli és szóbeli, szokás szerint bizottság előtt történik.

7. Sajatosságok

A kiképzés szerkezete felépítésének van néhány érdekessége. Az egyes tantárgyakat, körülbelül 30, leadják önállóan, illetve témákhoz/tárgykörökhöz kötve is kombinálják azokat. Példaként veszem a „kábitószerkezet” tárgykört. Feldolgozásának szerkezete, érintett tantárgyak:

- különleges közigazgatási jog, 12 tanóra;
- beavatkozási jog, 4 tanóra;
- szolgálati ismeretek, bevetésemélet, kriminalisztika, 6 tanóra;
- rendőri adatfeldolgozás, 2 tanóra;
- rendőri gyakorlati kiképzés, 12 tanóra;

tárgykör összesen, 36 tanóra.

A rendőri gyakorlati kiképzésen belül 2 tanóraban „technikai gyakorlat, vétel”, „lakások, járművek, személyek átkutatása, átvizsgálása” 8 tanóraban és „jegyzőkönyvezés” 2 tanóraban tárgy szerepel.

A legkülönbözőbb tárgykörök szerepelnek a rendszerben, például „rendezvénybiztosítás”, amelyek feldolgozásánál az eltérő tantárgyak egymást támogatva működnek.

Az *idegen nyelv* oktatásánál az angol szerepel 92 tanórában. Érdeemes megnézni az egyik 30 tanórás blokkját. Azt tudni szükséges, hogy a németek lényegesen szélesebb körben és magasabb színvonalon beszélnek az angolt, mint mi.¹⁷ Ebben a 30 tanórában három kérdéskörben készítenek fel angol nyelvű kommunikálásra, tipikus rendőri szituációk megoldására:

- légalkohol-ellenőrzés végrehajtásának megmagyarázása;
- személy- és tárgyleírás megértése, megértetése;
- testi sértéses bűncselekményre vonatkozó panasz feldolgozása.

Az előző három ponttal kapcsolatban a hallgató legyen képes angol nyelven a szükséges rendszabályok megmagyarázására, elkövetőkre vonatkozó kikérdezésre, tudjon külföldi közlekedésben részt vevőkkel kommunikálni, értsen meg személy-és tárgyleírást. Természetesen ezt is 2 tanórás dolgozat zárja.

A *német nyelv* feldolgozására 120 tanórát fordítanak. A felkészítés középpontjában a helyesírás, fogalmazás, levelezés, rendőrségi belső levelezés, jegyzőkönyvek és jelentések elkészítése, írásművek stílusa, eseményleírás, tárgyak leírása, személyleírás készítése található négy nagyobb blokkba szétbontva, négy írásos dolgozattal kombinálva.

7.1. Tanúsítványok

A kiképzés során a tanintézet igazolásokat, tanúsítványokat állít ki az alábbiak szerint:

- „B” típusú vezetői engedély;
- a sebességmérő készülék alkalmazására vonatkozó vizsga letételéről;
- a könnygázszóró palack alkalmazására vonatkozó vizsga letételéről;
- a rendőrbot alkalmazására vonatkozó vizsga letételéről;
- az alkoholszonda alkalmazására vonatkozó vizsga letételéről;
- az elsősegélynyújtó vizsga letételéről;
- az előírt lövagyakorlatok eredményes teljesítéséről.

7.2. Élsportolók

A tanintézet egyik érdekessége, hogy élsportolókat is keresnek kiképzésre, akiknek lehetőségük van az átlagnál hosszabb idejű felkészülésre. Esetükben külön hangsúlyozza

¹⁷ Megjegyzendő, hogy egy, a rendőrség határrendészeti feladatait ellátó hazai állomány körében 2014-ben végzett felmérés azt mutatta, hogy a (főleg középfokú végzettséggel rendelkező) határrendészek körében a nyelvtudással rendelkezők százalékaránya jóval meghaladja a magyar átlagot, és legtöbbször az angolt beszélik. Lásd Borszéki Judit: Az angol szaknyelvi kompetenciák szerepe a határrendészeti szervek nemzetközi együttműködése megvalósításában, fejlesztésük lehetőségei. In Szabó Csaba – Molnár Dániel (szerk.): *Studia Doctorandorum Alumnae I.* (2021): *Válogatás a DOSz Alumni Osztály tagjainak doktori munkáiból I.* Budapest, Doktoranduszok Országos Szövetsége 2021. 107, 108, 129.

a toborzóanyag, hogy a német állampolgárság sem szükséges. A 2021-es évben közülük ketten végeztek, akiket az iskola honlapja is megemlít.

Argishti Terteryan boksoló az SV Halle sportolója. Ő az 52 kg-ig terjedő súlycsoportban edzett, és 2020-ban a Kölnben rendezett világkupán 3. helyezett lett. Súlycsoportjában Németország három legjobb boksolója közé tartozik. Képességeit mutatja, hogy tanulmányait is a normál időn belül befejezte.

Erik Thiele gyűrűn edzett a KV Mausfelder Land keretében a 97 kg-os félnehézsúly súlycsoportban. 2018-ban és 2019-ben német mester lett. 2018-ban 3. helyezést ért el az U-23 Európa-bajnokságon gyűrű szabadstílusban. Súlycsoportjában jelenleg a legjobb az országban. Eddig minden korcsoportban, kadet, junior, U-23, férfi, érmes helyezést szerzett.

Élsportolókat speciális kiegészítő lehetőségek, a tanulmányok könnyítése mellett más rendőr tanintézetek is oktatnak.

8. Zárógondolatok

A tiszthelyettes-állomány minősége, felkészültsége mindig meghatározó szempont volt a német rendőrség és a fegyveres erők történetében. Az állománycsoport kiképzése fontosságát mutatja, hogy jelentős irodalom, színvonalas elméleti munkák állnak a rendelkezésre. Meg kell említenünk az anyagi elismertséget, a szolgálati idő múlásával arányosan növekvő illetményeket, az állomány megtartására irányuló átgondolt törekvéseket. A fennálló viszonyokat egy sokoldalú, kiérlelt, folyamatosan javított tiszthelyettesi alapképzés vezeti be. Nem kívánnak a jelentkezőktől középiskolai érettségit. A német kifejezés, „főiskolai érettség”, *Hochschulreife* azt a felkészültséget fejezi ki, hogy az illető jelentkezhet felsőoktatási képzésre. A rendőri tiszthelyettesi toborzásnál ez nem jelenik meg. A gondos, többoldalú felvételi eljárás jó alap a felkészítésre. Néhány pozitív észrevételt szeretnék kiemelni a feldolgozott okmányokból:

- A bemutatott esetben feltűnően magas a rendelkezésre álló óraszám, bőséges a tantárgy kínálat.
- Megbecsült szempont a gyakorlati felkészülés, amely a tanintézeteken kívüli gyakorlatokban, illetve az elméleti szakaszok közé beillesztett alkalmazói foglalkozásokban jelentkezik. Ezzel nem azt kívánom mondani, hogy a hazai rendészeti oktatásban ne lenne törekvés a gyakorlatorientált képzésre, de az itteni mértéket érzem kevésnek.¹⁸ A 30 hónapos felkészítésből két kurzus eleve szakmai gyakorlat és kinti alkalmazói foglalkozás kilenc hónap időtartamban,

¹⁸ Kovács Gábor: Gyakorlatorientált sikeres rendészeti képzések tapasztalatai: gyakorlás, tudás, magabiztosság. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *A hadtudománytól a rendészettudományig – társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében* I. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, 2020. 145–152.

de az elméleti képzési szakaszok blokkjaiban is egymást követik a 6–8 órás gyakorlatok.

- A fontosabbnak ítélt témákat, tárgyköröket több tantárgy elméleti és gyakorlati megközelítésével dolgozzák fel.
- Figyelemre méltó a saját anyanyelv, a német ápolása, írásos alkalmazásának (levelezés, jelentések, egyéb szolgálati okmányok elkészítése) fejlesztése.
- A kiképzésre beléphetnek európai uniós és harmadik országok állampolgárai, számukra a végzést követően beosztást biztosítanak.
- A tanulmányozott tanintézet feltehetően a tartomány kis mérete és a rendőrség viszonylag alacsony létszáma miatt kis beiskolázási adatokkal dolgozik. Ennek ellenére évente kétszer indítanak kiképzést és ez felére csökkenti az egy időben azonos feladatra foglalkoztatott hallgatók számát. Szerintem ez körülmények között, gondosabb felkészítést tesz lehetővé, jobb lehetőséget kínál az egyéni megítélésre, odafigyelésre, csökkenti az oktatás terhét a kiscsoportos anyagfeldolgozással, bár növeli a szervezési tennivalókat az évi kétszeri ismétlődéssel.
- Elgondolkodtató, milyen jellegű előnyök származnak abból, hogy egy intézmény falain belül zajlik tiszthelyettesi és főiskolai tisztképzés. Nyilvánvalóan találhatók olyan tantárgyak, kiképzési ágak, amelyeket lényegi változtatás nélkül ugyanazok az oktatók eredményesen kezelhetnek mindkét szinten. Részben az alkalmazói területekről lehet itt szó, mint sport, önvédelem, lövészet, járőrszolgálati ismeretek, gépjárművezetés, csapatszolgálati ismeretek stb. Ugyanakkor ebben a helyzetben a jelentősebben elméleti körbe tartozó jogi tárgyakat a tiszthelyettes állomány részére lényegesen nagyobb tudással rendelkező főiskolai oktatók közvetíthetik.
- A tanulmányozott tanintézetnél hároméves a tisztképzés és két év hat hónapos a tiszthelyettes-felkészítés. Lényegében csupán hat hónap különbség van a két rendszer között. Átjárhatóság nincs az érettségi hiánya miatt. Viszont a toborzás tiszthelyettesnek nagyobb meritési lehetőséggel történik. A nagy óraszámot, a viszonylag hosszú kiképzési időt a tiszthelyettesek esetében nem próbálják a „fejek” elméleti anyagokkal, még több tudással történő feltöltésére fordítani. A rendelkezésre álló időbeni lehetőséget a gyakorlatra, a tiszthelyettes munkakörrel összefüggő készségek kialakítására fordítják. Nem igyekeznek „kis tiszteket” kapni, többet ér a szervezetnek a jó tiszthelyettes.
- Szembetűnő a 16–17 éves korosztály megszólítása, belépési lehetőség biztosítása számukra. Nagyon fiatal rendőrökkel találkozhatunk ebben az esetben, ami láthatólag nem zavarja a szervezetet.

IRODALOMJEGYZÉK

Borszéki Judit: Az angol szaknyelvi kompetenciák szerepe a határrendészeti szervek nemzetközi együttműködése megvalósításában, fejlesztésük lehetőségei. In Szabó Csaba – Molnár Dániel (szerk.): *Studia Doctorandorum Alumnae I. Válogatás a DOSz Alumni Osztály tagjainak doktori munkáiból* I. Budapest, Doktoranduszok Országos Szövetsége 2021. 107, 108, 129. 11–323.

Kovács Gábor: Gyakorlatorientált sikeres rendészeti képzések tapasztalatai: gyakorlás, tudás, magabiztosság. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *A hadtudománytól a rendészettudományig – társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében*. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, 2020. 145–152.

ABSTRACT

Basic Training for Non-Commissioned Police Officers in Germany

Sándor FÓRIZS

The author presents the most important data of police officers' basic training in a German educational institution, with an outlook for the larger police environment in Germany. The conditions for being admitted to the non-commissioned police officers' staff are also introduced. The paper analyses the curriculum of the institution, the major stages of training, the subjects and their role in covering some of the more important topics. It also discusses the system of examinations and the number of lessons allocated to the main subjects.

Keywords: non-commissioned police officer, recruitment system, training, internship, examinations, salary system